„käniwa," (2. Kor. 2, 17) „kea es jä meie Js-
„sanda Jesusse Kristusse önsaliko sönna man-
„nu, nink Jummala peljo oppusse mannu, kea
„essi olliwa üllespaisonu nink es tija middake,
„enge olliwa többitse küssitellemissen ja sönna
„riidlemissen." 1. Tim. 6, 3. 4. Lutterusse kirriko oppetajil olli nüüd se eddimänne hool, et rahwale saas üts oppusse ramat kätte antus, kost nemma essi omma usku lühhidelt woisse oppi. Üts Tarto-lina kirriko-oppetaja, nimmega Witte, pand Lutterusse wäikest katekismust ma-kele päle ümbre; nink se olli sis se eddimänne ramat, mes ma-keli, 1553 aastal, trükkiti.

Nida lätsiwa liggi sadda aastat jälle möda, ent es tulle Liwlandi-male mujaltke rahho pölwe. Kik kottusse olliwa täüs wöraft kunninga-wäkke. Allati söddiden sökssiwa nemma nurmi ja nite ärra, risewa rahwast, tapsiwa ja röowsiwa kigin paigun ümbre. Tarto- ja Narwa-liin, nink se ma Wenne piri wasta, Pihkwa ja Tarto pool, sais Wenne-Surewürsti Iwan Wassiljewitsi käen. Tallina-maal olli Rootsi wallitsus. Sare-maad peti Tania rahwa woimusse al. Wäina-ja Koiwa-jöe ümbre, Kura-ja Lätti-maal olliwa Polakesse. Kes köhtap sedda hätta ja hirmo sis kül ärraselletada, mes tol hawal Liwlandi-maal olli! —

Tulli nüüd Wenne-Suurwürst Iwan meie male nink läts Wönno-lina ette, mes wanna köwwa, kinni-liin olli, nink kulut neile, kea sedda kinni-lina olliwa hoitman: et andke henda „minno woimusse alla, ehk minma te teile ot-



sa!" Ent Wönno-liin es pelga. Sis lasti hirmsaste sure-tükkega se lina päle, nink pea naksiwa walli ja müri mahhasaddama. Maja maja perra läts tullega ärra; es jä sis liua hoitjile muud päsemist wainlase wihha käest, kui et mihhe sedda nöuwo wöttiwa: „et koolgem sija „kik ütten ärra omma kinni-lina sisse!" Ka ne oppetaja, kes sääl olliwa, kittiwa wimate sedda nöuwo, ent mannitsiwa ka, se rasse surma tunni päle henda walmistada Jesusse armo lawwa man. Nelli sadda henge, kea sääl kinnilina sissen olliwa, koggosiwa henda sis kokko nink pühhendiwa wiimselt weel sedda kallist öddango-söömaiga sure ussu römo ja söame hallendusse ja ligutamisega. Nüüd panti kik sedda püssi-rohto, mes weel olli üllejänu, keldrehe se sure tarre alla, kun ne 400 koon olliwa. Oppetaja lauliwa, petjewa palwust nink mannitsiwa hengi Jsanda pole üllendada. Abbiellorahwas jättiwa töine töist Jummalaga, anniwa weel perrames körda omme lastega suud nink wöttiwa töine töise kala ümbre kinni. Weel ütskörd kuulti: „Jummalaga! Jummalaga!" Weel ütskörd peti palwust! Sis jäi kik waiki, — ent walli müri takkan mässas wainlane. Nüüd wissati tulle-tunglit se püssi-rohho sisse, nink körraga läts sure mürrina ja kärrinaga se kinni-liin kige 400 hengiga ni kui löhnaga ülles. — Sedda kik könneliwa ne waisekesse, kel weel ello man olli, wainlaisile, kes nüüd tühja kottust kätte saiwa. —

Wiis aastat perran sedda sai koggona Liwlandi-ma Pola kunninga alla, kes essi Paapsti

Tarto- ja WÃƒÂ¶rro-ma rahwa Kalender 1839, lk. 24